

Polaris

F.I.B. on lentävä kumivene

Taannoin Helsingin venenäyttelyssä herätti huomiota erikoinen laite, joka toi ensin mieleen James Bondin kumppaneineen, ja sitä kautta paljon muutakin. Kovapohjaiseen kumiveneeseen oli kiinnitetty teräskehikko, ja siihen työntävällä ilmapotkurilla varustettu moottori. Kehikon huippuna oli suuri, putkien varaan pingotettu ja lukuisilla läpilatoilla varustettu siipi, samanlainen kuin riippuliitimissä. Voiko kukaan olla tosissaan, kun muuntaa ribin lentoveneeksi ja oliko sillä tarkoitus oikein lentääkin?

Matti Murto

FIB vaatii lämpimää pukeutumista, sillä hellepäivänakin lämpötila alenee jo ensimmäisten satojen metrien matkalla. Kypärä ja turvavyö kuuluvat asiaan. Ohjaajan sylissä on ohjaustanko. Kypäräpuhelimeen oli tässä tapauksessa kytketty myös radio ja GSM. Matkustaja istuu ohjaajan takana lähes tämä hartioiden korkeudella.

Aika oli jo melkein pä haudannut muistikuvan, mutta se palautui sadasosasekunnissa, kun puhelimesta Dick Gylfe esitettiin edellä kuvatun lentoveneen Suomen yksimyyjäksi ja tarjosi lähempää tutustumista laitteeseen. Ei tarvinnut kahdesti houkutellessa, kunhan sattuisi sopivan tyyni sää syksyn puuskien lomaan.

FIB, vaan ei fiba

Lentävän ribin nimi on Polaris ja valmistaja kutsuu sitä nimellä FIB eli Flying Inflatable Boat. Vene se kuitenkin ei veneilymielessä ole, vaan nk. ultrakevyt lentokone, jossa runkona on käytetty pientä, hiukan muunneltua 12-jalkaista (3,57 m) Lomac OK 350 -ribiä. Näin saadaan kohtalaisen mukava, mutta avoin matkustamo tarvittaessa kahdelle ja laitteella on helppo nousta vedestä ja laskeutua sinne. Monitoimisuudesta, mutta vain lentokoneena, huolehtii vaihtoehtoinen pyörä- tai suksisarja.

Polaris kuuluu ultrakeveiden A-luokkaan, joka tarkoittaa sen olevan riippuliitimien tapaan painopisteohjattu. B-luokassa ohjaimet toimivat tavallisten lentokoneiden tapaan.

Painopisteohjaus tarkoittaa sitä, että vene kehikkoineen on nivelletty sopivaan kohtaan siipeä. Siipeen on taas kiinnitetty kolmiomainen ohjain, jota vetä-

mällä, työntämällä ja kallistamalla lentäjä ohjaa konettaan. Esimerkiksi nousussa tankoa työnnetään, jolloin siiven kohtauskulma kasvaa ja sen myötä nostovoima ja vene irtoaa vedestä.

Polaris tehdään Italiassa ja niitä lentelee eri puolilla maailmaa jo yli 1 000. Ruotsissa niitä lienee kolmisenkymmentä ja Suomessa kaksi.

Kevyttä huvia

Ultrakeveys Polariksen kohdalla tarkoittaa sitä, että laite painaa venevarustein 233 kg ja suurin lentoonlähtöpaino on 415 kg. Siksi kahden kookkaan miehen lähtiessä liitelemään Porkkalan ylle oli 40 litran polttoainemäärästä hiukan tingittävä, ettei paino ylittyisi. Samalla tämä tiesi pientä tinkimistä reilun kahden tunnin lentoaikaan.

Moottorina on 582 cm³ 64 hv Rotax, joka on varsin tavallinen ultrakeveiden voimanlähde. Potkuri on kolmilapainen, lapakulmat ovat kiinteät. Normaali matkanopeus on 60–70 km/h ja suurin nopeus n. 90 km/h. Saksikausnopeus on 48 km/h. Tämän nopeuden alapuolella virtaus irtoaa siivestä ja sen nostovoima katoaa.

Koko laite on purettavissa ja koottavissa, aikaa tähän kuluu vajaa pari tuntia. Vakiovarustukseen kuuluvat kompassi ja perusmittarit: nousunopeus,

korkeus, aika, nopeus ja moottorin lämpötila. Hinta vakiovarustein on 132 000 mk. Lisävarusteina saa mm. sähköstartin, pyörä- tai suksisarjan, lisää mitareita, suojapeitteen jne.

Taivaalle

Ensisilmäyksellä tilaa veneessä näyttää olevan vain yhdelle, mutta ohjaajan taakse järjestetty hetkessä toinen istuin kääntämällä säilytystilan näköinen kansi toisin päin. Matkustaja istuu varsin korkealla heti ohjaajan takana ja molemmat näkevät hyvin ympärilleen.

Koska sää on tyyni, lähtö rannasta ei ole hankalaa. Iso, kärkiväliltään 11,5-metrinen siipi voisi tuottaa sivutuulussa ongelmia. Jos sivutuulta on enemmän kuin 3 m/s, pitää venettä sivutuulussa meloa keulasta niin, että keula on koko ajan tuulussa, muuten voi puuska kaataa koko komedeen. Siipiin lisävarusteena saatavat kärkikellukkeet saattavat helpottaa hiukan. Suoraa vastatuulta Polaris sietää paljon enemmän, jopa 10 m/s asti.

Rotax pyörähtää selän takana käyntiin ja potkuri alkaa heti työntää. Vedessä ohjaus tapahtuu peräsimmellä, jota käännetään jaloin.

Startissa tehonsäätö on kytketty jalkakaasulle, nousun jälkeen siirrytään käsiasäätöön. Rotax antaa kaikkensa ja täy-

Polaris tyytyy varsin vähäiseen vesialueeseen ja irttoa sitten ilmojen teille. Nousun aikana Rotaxin ääni kuuluu kyllä naapurin, mutta onneksi vain hetken.

Tyynessä ei lähtö ja paluu tuota ongelmia, mutta jos sivutuuli ylittää kolme metriä sekunnissa, on suuren siiven takia oltava tarkka, ettei kaada venettä. Silloin on keula pidettävä tuulessa.

dellä kuormalla Polaris irttoa vedestä melkein yhtä kevyesti kuin yhden hengen kuormalla. Muutaman kymmenen metrin kiihdytyksen jälkeen. Siipipinta-ala on peräti 22 m², joten siipikuormaksi jää alle 19 kg/m². Sopivassa vastatuulella nousukiito jää kuulemma todella lyhyeksi.

Nousemme ja loivassa nousukaarrossa korkeusmittari ohittaa pian sadan metrin rajan. Porkkalan maisemat levittäytyvät upeina joka puolella. Alhaalla lahden pohjukassa uiskentelevat joutsenet eivät meitä hätkähdä, vaikka Rotax varmasti sinne aivan hyvin kuuluu, vaikkei enää täydellä teholla pyörikään.

Polaris lentää vakaasti, trimmikulma on keula pari astetta pystyssä, joka tekee sitten myöhemmin laskusta helpon ja pehmeän. Laite on myös varsin vakaa. Kippari väittää, että ohjaintangosta voi tyyneellä säällä päästää otteensa, silti Polaris ui suoraan ja vikuroimatta ilmojen halki.

Vaatii lupakirjan

Tuulet ylhäällä 150 metrissä ovat erilaiset kuin pinnalla, jossa nyt näkyy vain virettä. Syysviimassa alkavat ensin palella jalat ja siksi käännyimme hiljalleen takaisin kohti Polariksen kotilahtea.

Vastatuulen huomaa herkäs-

ti, matkanteko maahan nähden hidastuu. Dick Gylfe kertoo, että joskus ylhäällä tuulee tyyneen tuntuissakin säässä niin, että vaikka kaikki näyttää olevan muuten hyvin, maisemat eivät vaihdu. Pikemminkin tuntuu, että tuuli veisi laitetta takaisin päin.

Laskeutuminen näyttää tässä kelissä yhtä helpolta veneestä käsin kuin ulkopuolelta katsotunakin, eikä ajo laituriin heikossa tuulessa tuota mitään ongelmia.

Polaris on kauniilla säällä erittäin hauska laite. Voisi hyvinkin kuvitella tekevänsä sillä päivä- tai viikonloppuretkiä, sillä vettähän Suomessa lähtö- ja laskukiitoihin riittää vaikka kuinka. Oikeastaan veneisiin verrattuna edes hinta ei tunnu kovin mahalta.

Pieni ongelma tulee kuitenkin lupakirjasta. Suomessa ei ole tarkastuslentäjää, jolla on valtuudet myöntää A-luokan ultrakevyen lentäjälle vesilentokelpuutus, jollainen tässä tapauksessa tarvitaan. B-luokan koneille heitä kyllä on.

Toistaiseksi Polariksen ostaja joutuu matkustamaan Ruotsiin saattaakseen tämän puolen byrokraatia järjestykseen. Lentäminen ei painopisteohjatulla ole niin vaikeaa, etteikö sitä muutaman tunnin tehokkaan ohjauksen alaisena oppisi.

Ohjaustapojen erilaisuudesta seuraa, että tavallisella lentoko-

Polariksen ohjaus on yksinkertainen. Edessä mittaristo, jonka kyljessä on nopeusmittarin venturi-putki. Nousussa ja laskussa tehonsäätö tapahtuu jalkakaasulla, matkalennossa käsikaa-sulla. Vedessä ohjaus tapahtuu peräsimellä, jota käännetään jaloin.

neella lupakirjan hankkineilla voi mahdollisissa paniikkitilanteissa tulla ongelmia, sillä painopisteohjatussa ohjausliikkeet toimivat päinvastoin kuin muissa lentokoneissa: tangosta työnnetään silloin kun tavallisessa lentokoneessa sauvaa vedetään.

Toisaalta luulisi painopisteohjaukseen tottuvat varsin nopeasti, onhan siinä ohjaustanko suoraan kiinni siivessä ja lentäjä välittää liikkeen luontevasti ja johdonmukaisesti siivestä runkoon, tässä tapauksessa FIBiin. ■

Tekniset tiedot

Runko: Lomac OK 35,
pit. 3,57 m, lev. 1,69 m
Paino: 233 kg
Siipi: kärkiväli 11,5 m,
pinta-ala 22 m²
Moottori: Rotax 585, 64 hv
Suurin lentoonlähöpaino 415 kg
Poltoainesäiliö 40 l,
toiminta-aika 2-3 h
Nopeudet: suurin 90 km/h,
matka 60-70 km/h,
sakkkaus 48 km/h
Valmistaja: Polaris Motor, Italia
Myyjä: Oy DG-Products Ab, Espoo,
puh. (09) 412 2440
Hinta: 132 000 mk vakiovarustein